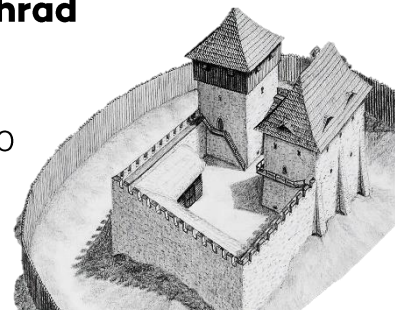

Pracovní list pro 2. stupeň ZŠ a SŠ – Slezskostravský hrad

Místo: Expozice o historii Slezskostravského hradu

Slezskostravský hrad byl postavený těšínskými knížaty před více 750 lety jako strážní hrad, jehož úkolem bylo **chránit hranici** Těšínského knížectví.

Těšínské knížectví **vzniklo** rozpadem středověkého _____ státu (náповěda – je to severní souseď České republiky).

Rekonstrukce podoby hradu k roku 1300.

Jakého roku bylo Těšínsko **připojeno** k českému státu? _____

Stalo se to za vlády Jana Lucemburského, kterému se **poddal** těšínský kníže _____.

Poté, co bylo území Těšínského knížectví připojeno k českému státu ztratil hrad svoji hraniční funkci. Těšínská knížata proto o hrad ztrácela zájem a začala jej **zastavovat** okolní **šlechtě**.

Najdi na panelech jména některých majitelů hradu (zámku).

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

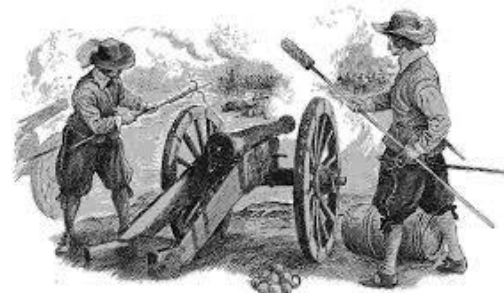
K největšímu rozkvětu panství a hradu došlo za panování rodu **Sedlnických z Choltic**, kteří hrad (zámek) vlastnili mezi lety 1508–1714. Za Jana Sedlnického z Choltic a jeho syna Jiřího došlo k **přestavbě** hradu na **renesanční zámek**.

Jiří Sedlnický z Choltic na kresbě z roku 1593.

Podívej se na 2. a 3. model hradu z 3D tiskárny. Všimni si, že jsou jiné. Na základě těchto modelů můžeš porovnat přestavbu hradu na zámek, kterou provedli Sedlničtí. **Vypiš nějaké změny, ke kterým došlo na objektu** (něco se zbořilo, něco se dostavělo). Pomůže ti cedulka u 3. modelu.

Roku 1714 přešlo panství do rukou **rodu Wilczků**. Noví majitelé přebývali převážně na svém zámku v Klimkovicích, protože náš zámek byl nejednou **poškozen za třicetileté války**.

Jaká vojska obsadila zámek roku 1642?

(Odpověď najdeš na časové ose)

Uhlí, pomocník i zlý pán...

Po objevu uhlí na Slezské Ostravě v roce 1763 započala postupná zkáza zámku. Roku 1856 zahájil činnost **důl _____**, který ve velmi blízké vzdálenosti těžil černé **uhlí** přímo **pod** zámekem.

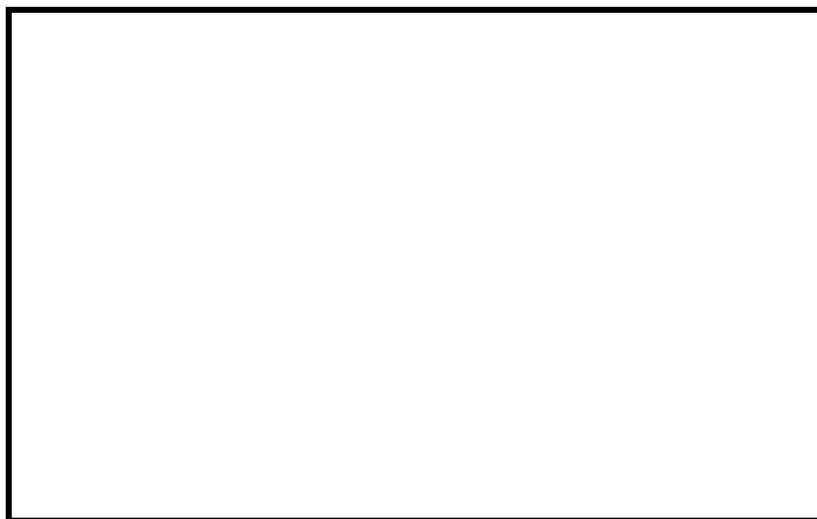
Poddolování se postupem času začalo projevovat na stavu zámku. V důsledky těžby docházelo k půdním propadům, což mělo za následek nestabilní podloží, které ohrožovalo **statiku** zámeckých **budov**.

Vidíš ty praskliny? Na fotografii ze 30. let 20. století vidíš původní vstup do zámeckého paláce. Porovnej ho s dnešním vstupem do hradního paláce. **To je rozdíl co?**

Po druhé světové válce došlo ke **znárodnění** zámku. Komunističtí představitelé na Ostravsku se nechtěli o slezskoostravský zámek starat a raději upřednostovali těžbu černého uhlí pod ním. Dokonce ho chtěli i několikrát zbourat. Kvůli jejich neaktivitě a nulové památkové péči se do roku 1989 ze zámku stala **zřícenina**.

Co vidíš na fotografii ze 60. let 20. století? Zkus v krátkosti popsat fotografii. V pozadí fotografie u pravého horního rohu se nachází vysoká dominanta každého dolu. Co je to?

Nový příběh objektu se začal psát po roce 2000, kdy došlo k nové výstavbě, ne už zámku, ale hradu. Slezskoostravské hradu.

Místo: Zbrojnice

Co asi měla na starost hradní posádka?

(správné odpovědi zakroužkuj)

hlídat hrad

sloužit v družině

spát na hlídce

hrát hry

střežit okolí (panství)

Dokážeš rozeznat středověké zbraně?

Obouruční meč

Kopí

Řemdih

Halapartna

Jednoruční meč

Palcát

Místo: Mučírna

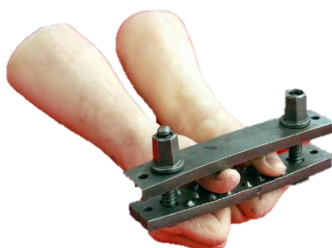
Proč se vlastně mučilo? Mučení neboli tortura, byla chápána jako osvědčený **způsob nalézání pravdy**, respektive dokazování nevin. Jejím cílem nebylo obviněného fyzicky zničit, ale donutit ho vypovědět pravdu o zločinu. Pokud obviněný trval v průběhu celé tortury na tom, že zločin neprovedl, byla tím dokázána jeho nevina.

Víš, že k samotnému mučení mnohdy ani nedošlo? Stačilo, aby kat ukázal a vysvětlil obviněnému své nástroje, které použije. To mnohdy už mnohé vyděsilo a hned se přiznali. Pokud se nepřiznal došlo k nasazení nástrojů bez bolestivého utažení. Teprve v třetí fázi se přistoupilo k vlastnímu útrpnému výslechu. Mučení – prováděl ho vždy kat – zbavovalo obviněného cti, takže se řada obviněných přiznávala ještě před útrpným výslechem. Tortura nesměla být použita v případě vyslychání mladistvých, nemocných, choromyslných, starých a těhotných žen, přesto však realita byla úplně jiná...

Máš dobrý zrak? Najdi v mučírně tyto nástroje...

Španělská bota

Palečnice

Skřípec

Místo: Erbovní sál

Erbovní sál (nebo také hlavní/velká síň) sloužil jako reprezentativní prostor, ve kterém probíhaly **hostiny, oslavy, nebo jednání**. Byl to **středobod společenského života**. Tento typ sálů byste našly na mnohých hradech či zámcích, protože každý šlechtic si zakládal na sebezobrazení, čímž honosnější výzdoba, tím významnější postavení šlechtice.

Středověká iluminace hostiny.

K čemu sloužily erby? (správné odpovědi zakroužkuj)

- A) Sloužily jako symbol urozenosti.
- B) Bylo to poznávací znamení každého šlechtického rodu.
- C) Erby vznikly, aby zakryly holé zdi hradů (jako dekorace z IKEI).

Přiřaď, komu náleží tyto erby.

Místo: Hradní kaple

Konání mše, rekonstrukce.

Meum nomen est _____

(Moje jméno je...)

Proč byla latina důležitá? Latinský jazyk ve středověku představoval úřední (univerzální) jazyk. Latinským jazykem se psaly dopisy, listiny a jiné písemnosti. V latině se vedla i významná jednání, nebo diskuse.

Nacházíš se v hradní kapli.

Jak na tebe působí? _____

Co slyšíš? Jaký je to jazyk? _____

Je tu dost světla a tepla? _____

Víš, co faráři (a jiní duchovní) uměli jako jedni z mála z celé středověké společnosti?

A) šít B) jezdit na konci C) číst, psát a počítat

Víš, jaké náboženství bylo v Evropě nejrozšířenější? _____